

Abstrakt

Disertační práce má za cíl vypracovat návrh komplexního diagnosticko-terapeutického programu pro dospělého klienta s koktavostí. Je rozdělena na dvě části, teoretickou a empirickou. Teoretická část má čtyři kapitoly a byla zpracována obsahovou analýzou zahraniční a české odborné literatury, studií a elektronických médií. Tato část seznamuje s teoretickými východisky práce a pojímá fenomén koktavosti z širší perspektivy. Popisuje její vliv na člověka a jeho řeč a ukazuje, jak se s jejím výskytem člověk snaží vyrovnat a jak se mění jeho vnímání, postoje a pocity. Popisuje koktavost u dětí, dospívajících a dospělých. Věnuje se kritickým obdobím vzniku koktavosti zpracováním rizikových faktorů a obsahuje i popis dalších poruch plynulosti řeči. Práce klade důraz na osobnost terapeuta a jeho významný vliv na celý proces terapie. V práci je rozpracován model MKF (*Mezinárodní klasifikace funkčních schopností, disability a zdraví*) pro koktavost (dle Yaruss a Quesal, 2004) jako východisko pro diagnostiku a terapii koktavosti.

Výzkumná část je rozdělena na dvě kapitoly. V první kapitole byla zpracována případová studie, na které je prezentováno využití modelu MKF v praxi a aplikace SMART cílů v diagnóze a terapii. Druhá kapitola pomocí dotazníkového šetření analyzuje zkušenosti balbutiků s reakcí na jejich neplynulost pomocí mapování vnějšího prostředí. Obě kapitoly obsahují formulaci cílů, výzkumných otázek, vyhodnocení šetření s návrhy opatření pro praxi.

Přínosem práce je seznámení s NKS koktavostí v celé její komplexnosti, což nabízí specialistům možnost volby při zpracování diagnostiky a následně při volbě terapeutického programu. Práce dokládá nutnost využití všech dostupných znalostí, prostředků a postupů, protože pouze tak dojde k posunu kvality péče o osoby s balbuties, ale hlavně dojde ke zlepšení kvality života těchto lidí.